
Planeten ska med

Riksbyggens arbete med
ekosystemtjänster

Riksbyggen verktyg för utvärdering av ekosystemtjänster vid nybyggnation

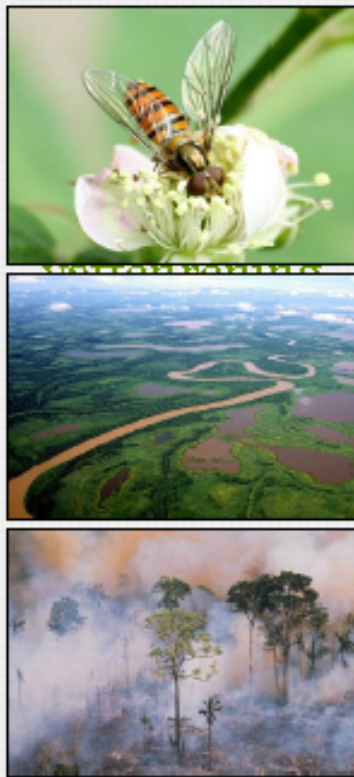
- Ger en första indikation på markens potential
- Ger exempel på vad vi kan göra för att förstärka/kompensera
- Ger komparativa värden – inte absoluta
- Omfattar 16 olika ekosystemtjänster

Fyra kategorier av ekosystemtjänster

Försörjande

Reglerande

Kulturella

Stödjande - behövs för övriga tjänster:
näringencirkulering och fotosyntes

Försörjande

- Odlingsbar mark (mat eller bränsle)
- Naturresurser
- Färskvatten

Reglerande

- Vattenreglering
- Vattenrening
- Mikroklimat
- Bindning av koldioxid
- Upprätthållande av luftkvalitet
- Pollinering
- Biologisk kontroll
- Förebyggande av jorderosion

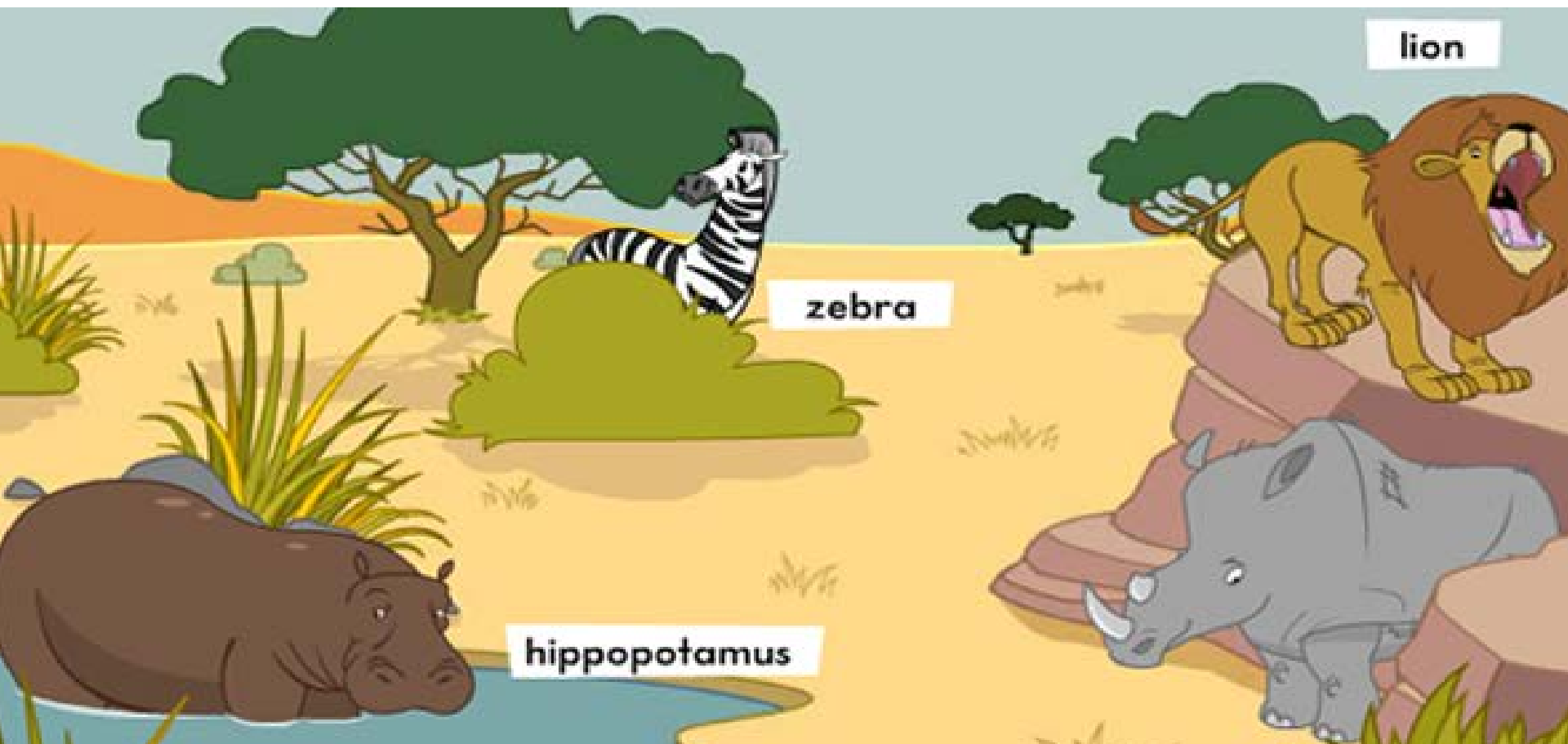
Kulturella

- Rekreation och estetiska värden
- Turism
- Kulturmiljövärden

Stödjande

- Habitat

Så här ser verktyget ut!

Markområde: XXX Storlek: XXX Typ: XXX Processtadie: XXX		Nuvarande tillstånd	Nyttjande			Riksbyggens aktivitet		
Ekosystemtjänster	Vägledande frågor	1. Finns det potentiell tillgång till tjänsten i området eller i närheten? Utgå ifrån de vägledande frågorna till vänster. Vid val "Nej" gå vidare till fråga 4.	2. Utnyttjas tjänsten av människor lokalt?	3. Utnyttjas tjänsten av människor i den större omgivningen?	4. Är det troligt att tjänsten efterfrågas i framtiden?	5. Är det troligt att tillgången på tjänsten påverkas negativt av Riksbyggens planerade byggaktivitet? Vid val "Ja" gå vidare till fråga 6.	6. Kommer tillgänglig teknik för att bevara, förstärka eller kompensera tjänsten att tillämpas vid byggandet? Se stöddokument under bladet "Åtgärder".	8. Kommentarer
Upprätthållande av luftkvalitet	1. Finns det på hela eller delar av marken träd eller annan vegetation som kan filtrera luftföroreningar från vägar? 2. Finns det större grön-/naturområden (>500x500m) som bidrar till luftombyte mellan hårdgjorda ytor (dvs förutsättningar för stadsbris)?							
Pollinering	1. Odlas det nektarproducerande växter på hela eller delar av marken alternativt i direkt anknytning till det? 2. Finns det habitat inom området för värdefulla pollinere, t.ex. ekar och gamla träd?							
Biologisk kontroll	1. Finns värdefulla miljöer såsom skogsbryn, diken, träddråer, stenrösen, alléer, mm.?							

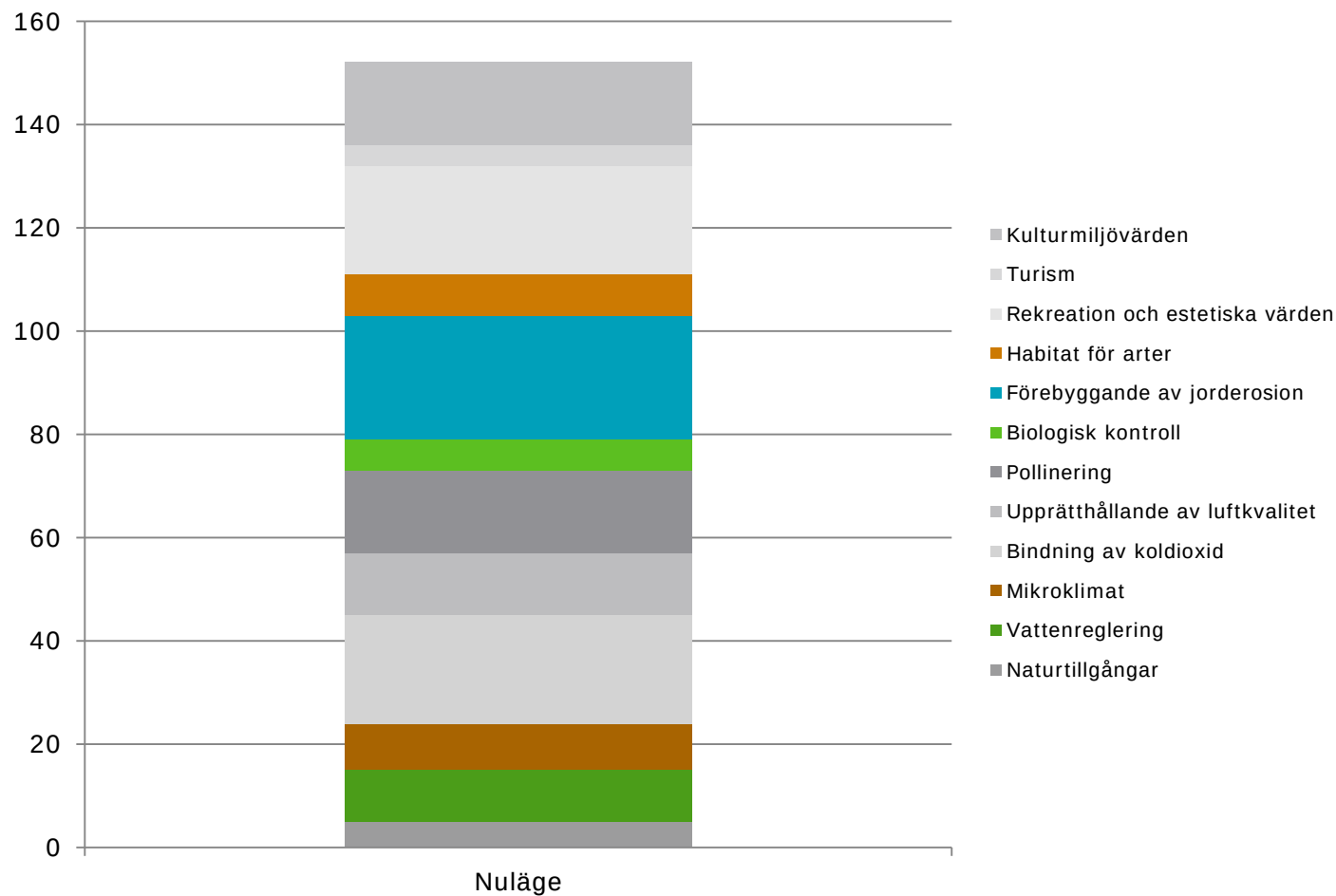
Vad kan vi göra för att förstärka eller kompensera?

Mikro- och lokalklimat	• Minimera mängden täta hårdgjorda ytor och maximera genomsläppliga ytor (hårdgjorda ytor med fogar halvvöppen till öppna hårdgjorda ytor) alternativt planera parkering under mark • Gröna tak för indirekt evaporativt kyla • Anläggning av gröna ytor (mark och byggnader) för temperaturutjämning • Bevara befintliga välvuxna träd och/eller plantera träd (stamomfång 20cm eller större) som skydd mot sol och vind samt temperaturutjämning över dygnet • Inglasade balkonger för växthuseffekt • Andra likvärdiga åtgärder	• Åtgärder för temperaturutjämnande inomhusklimat • Val av färger på byggnader • Minska ansamlingar av snö • Fotokromatiska fönster • Naturlig ventilation och byggmaterial som andas • Beakta husens placering iförhållande till solinstrålning, vind och topografi för ett bättre lokalklimat (Urban morfologi)
Bindning av koldioxid	• Bevarande av befintliga välvuxna träd eller plantering av träd och/eller annan vedartad vegetation (Buske, flerstamigt träd <20 cm, Träd, stamomfång 20-25 cm, Träd, stamomfång >30 cm). Ju större desto bättre. • Skapa grönytor där så inte funnits • Anläggning av våtmark • Andra likvärdiga åtgärder	• Klimatsmarta materialval t.ex. minska användningen av betong som emitterar stora mängder CO2 vid produktionen • Val av organiska byggnadsmaterial (t.ex. trä, hampa i isolering eller cellulosamassa från pappersindustri)
Upprätthållande av luftkvalitet	• Plantering av växter för bindande av partiklar och tungmetaller i luften. Ju större bladytor desto effektivare • Vegetation för att höja luftfuktigheten • Andra likvärdiga åtgärder	• Underlätta för miljöanpassade kommunikationer d.v.s. smart trafikplanering för att förbättra luftkvaliteten t.ex. bilpool, underlätta för cyklister och fraktcykel. • Anpassad inomhus ventilation

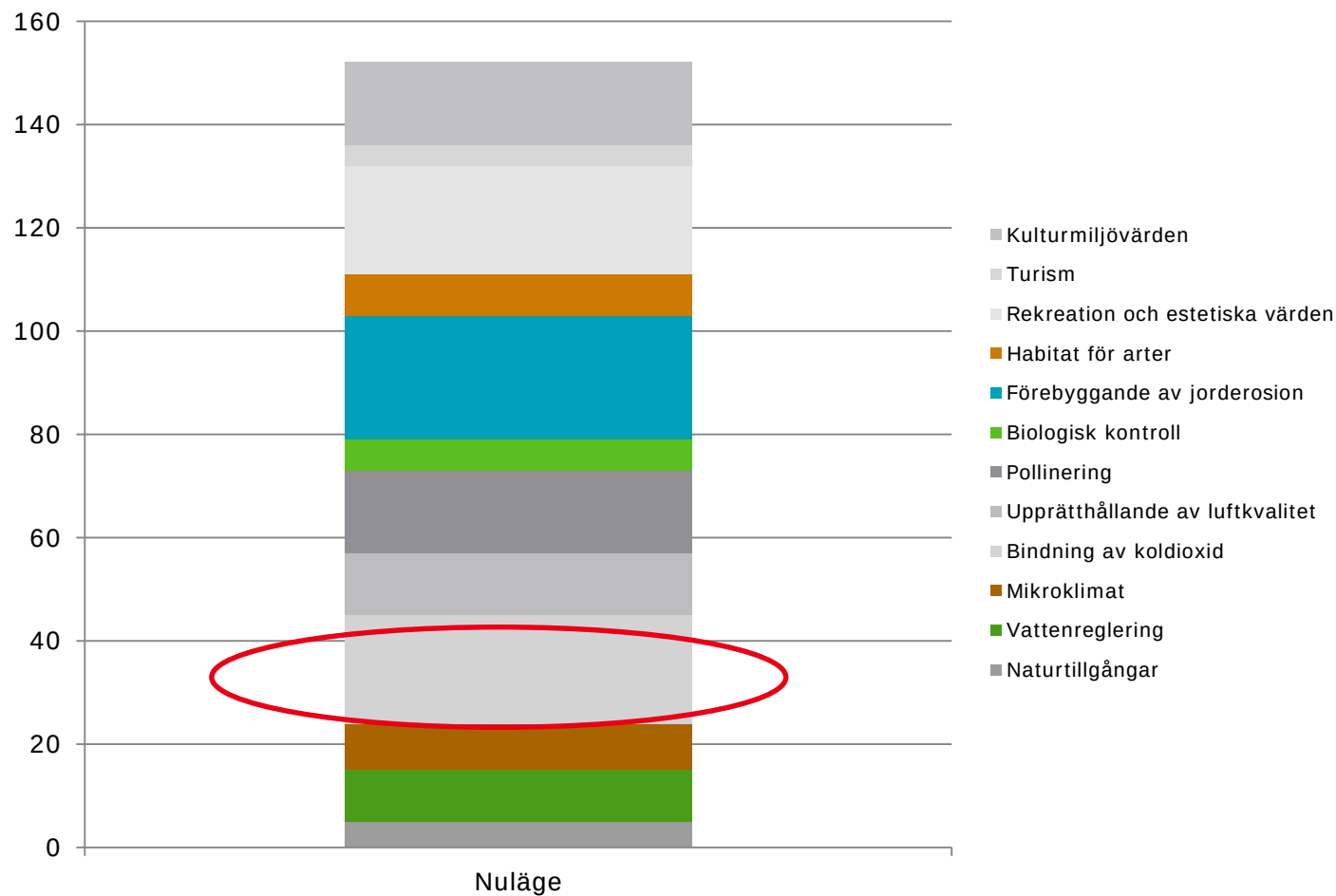
Vilka ekosystemtjänster bidrar marken vid Dr Allards gata med och hur mycket kan vi bevara/kompensera/addera?

Nuläge

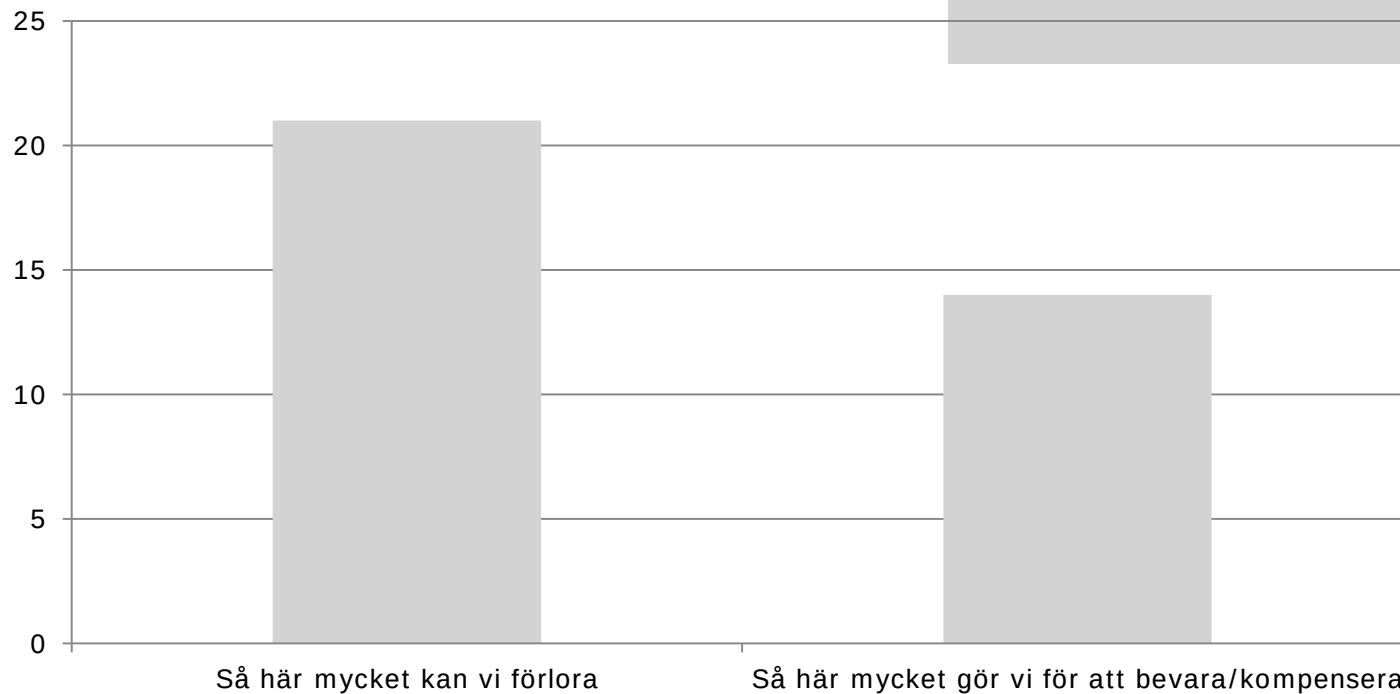
Nuläge

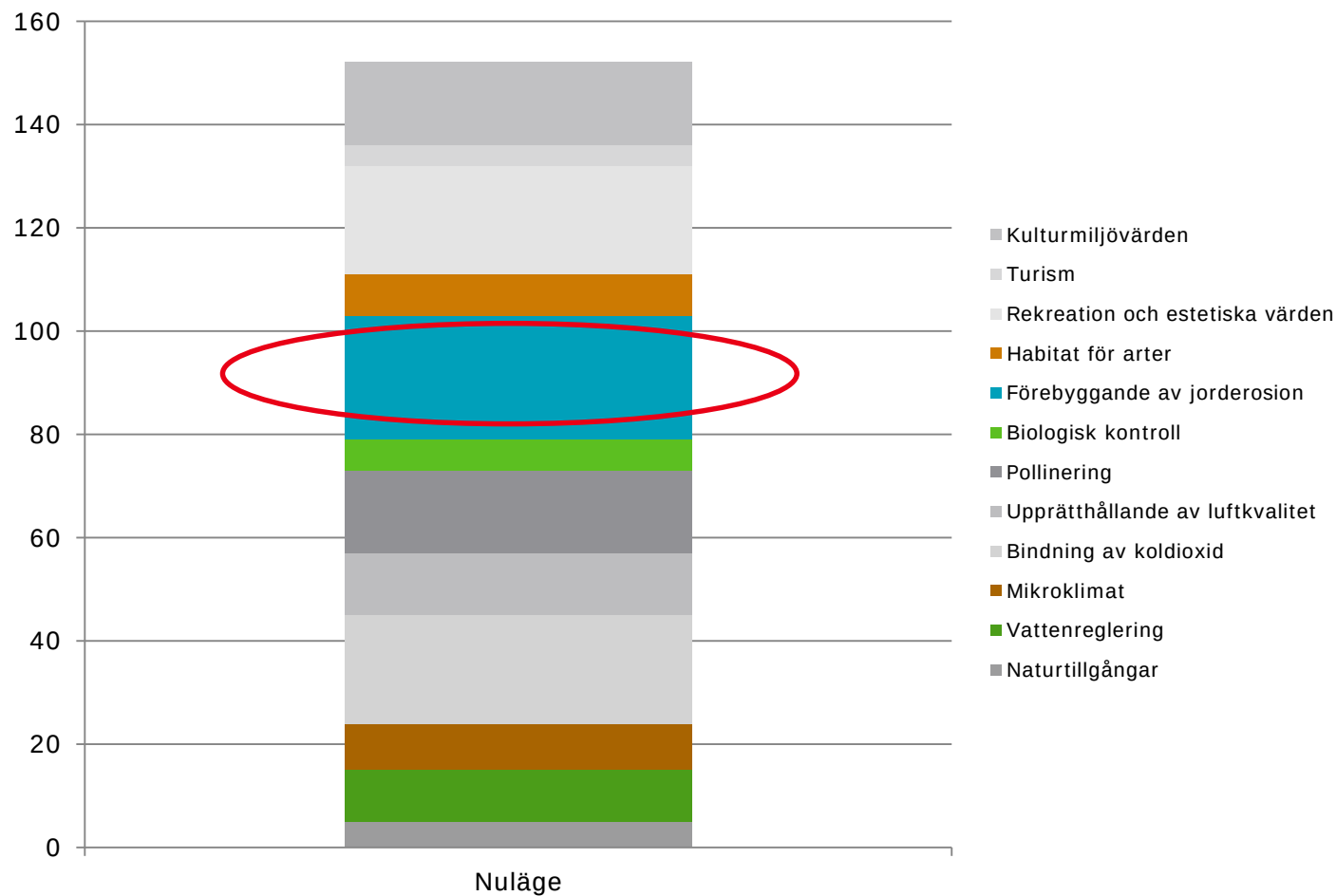
Bindning av koldioxid

Aktiviteter:

- Bevara så mycket vegetation som möjligt
- Återplantering
- Gröna tak

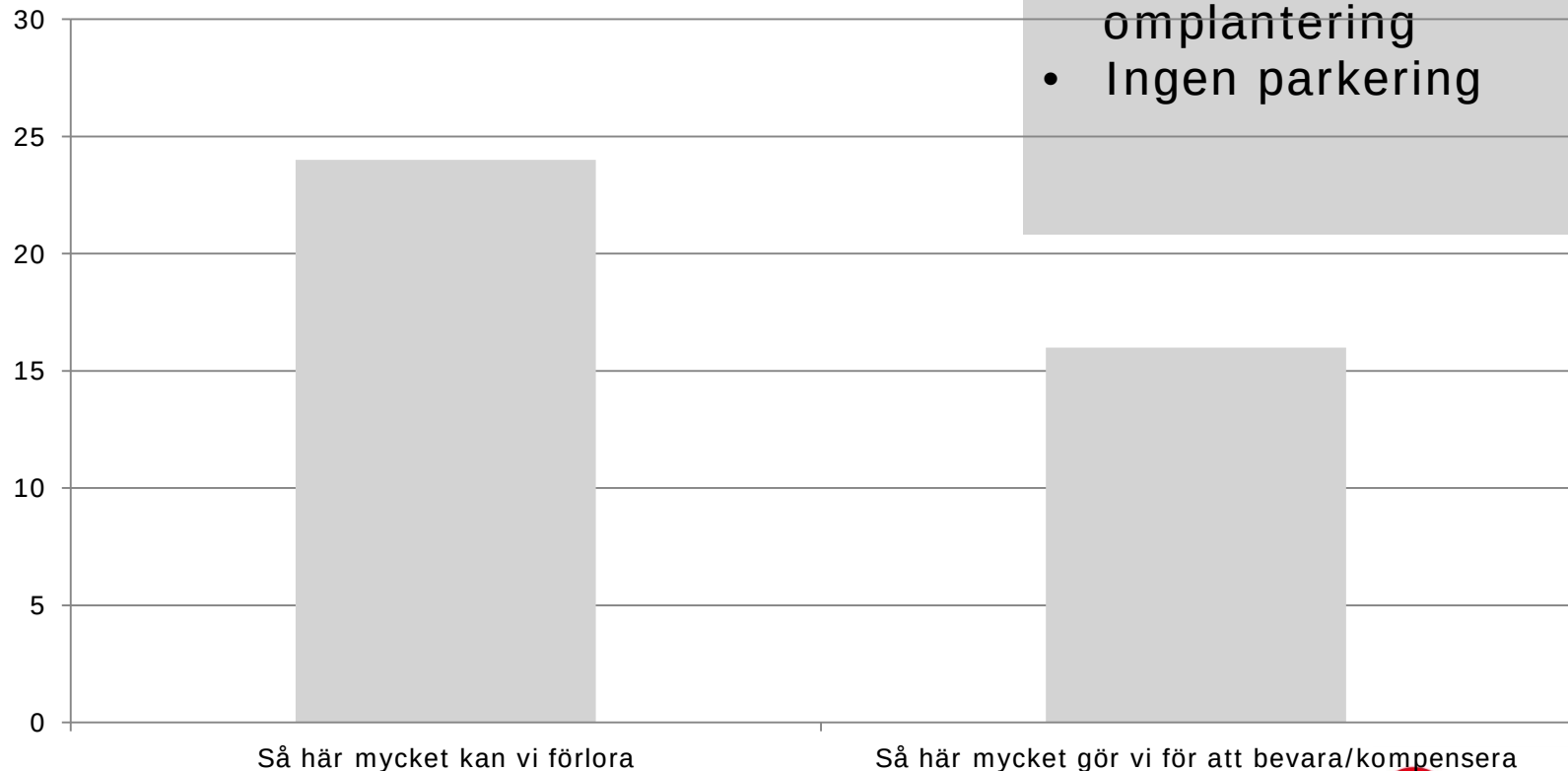

Nuläge

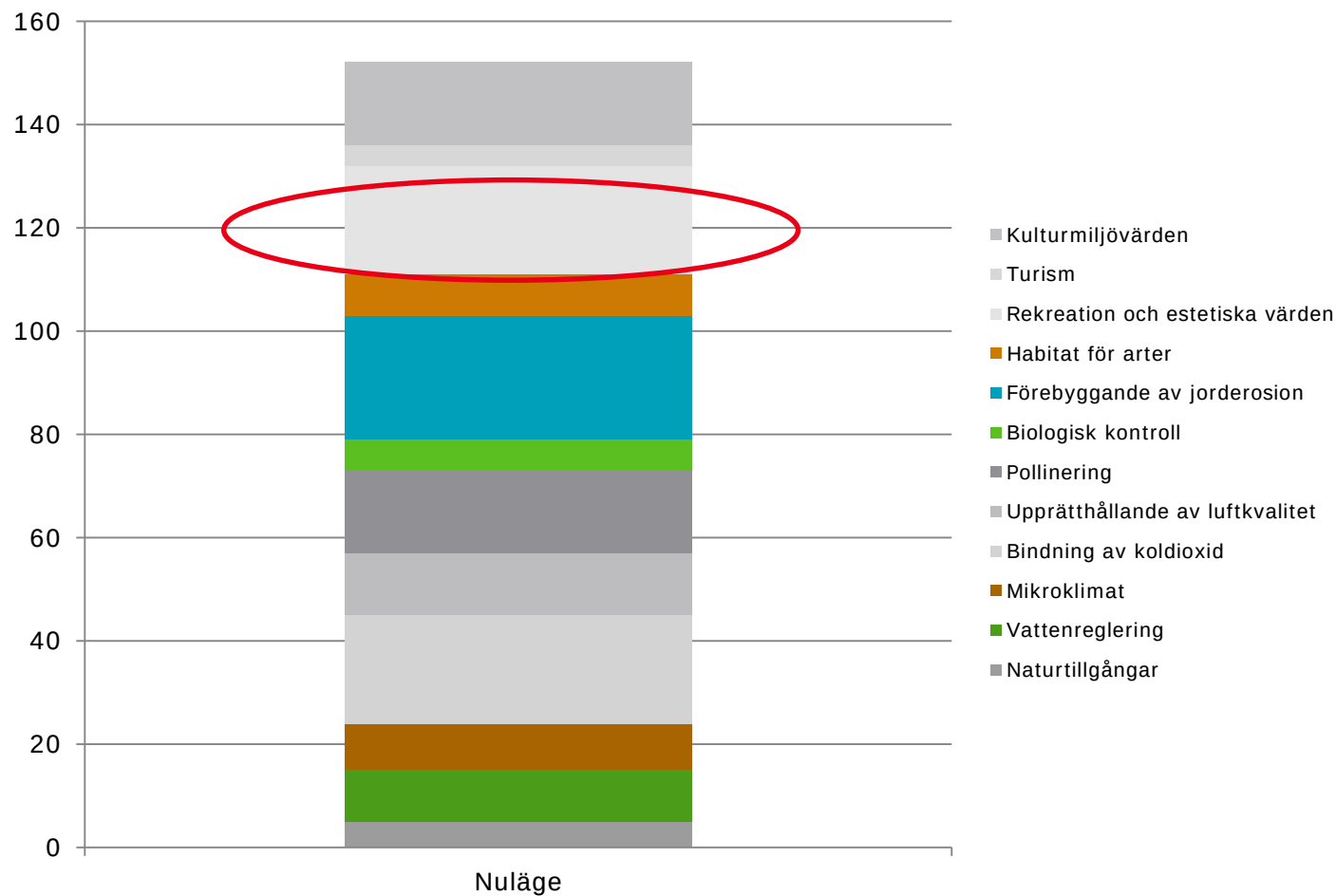

Jorderosion

- Aktiviteter vi tänkt göra (några av följande):
- Spara så mycket vegetation som möjligt
 - Plantera nytt och planera för att inte ta bort gammal innan omplantering
 - Ingen parkering

Nuläge

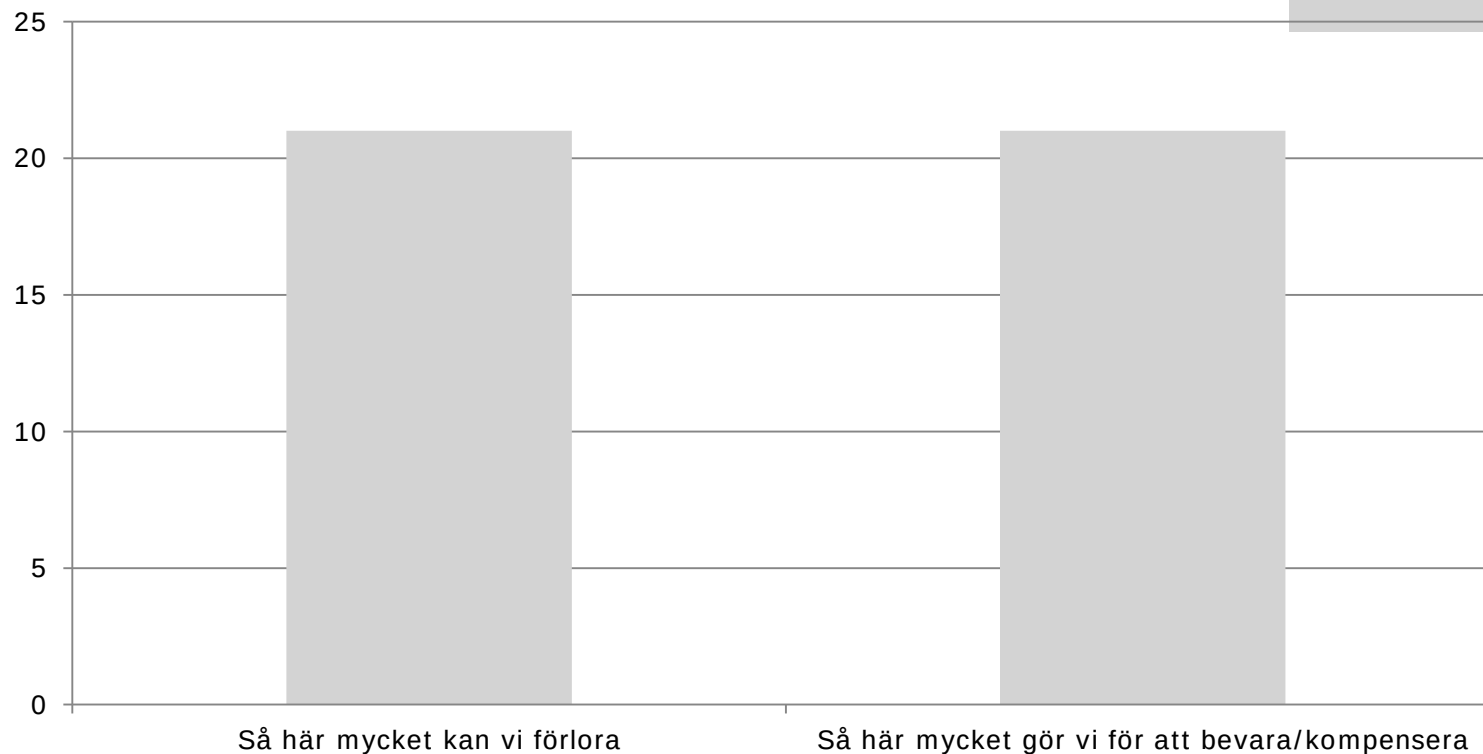
Trädtrampolin längs huvudstråk

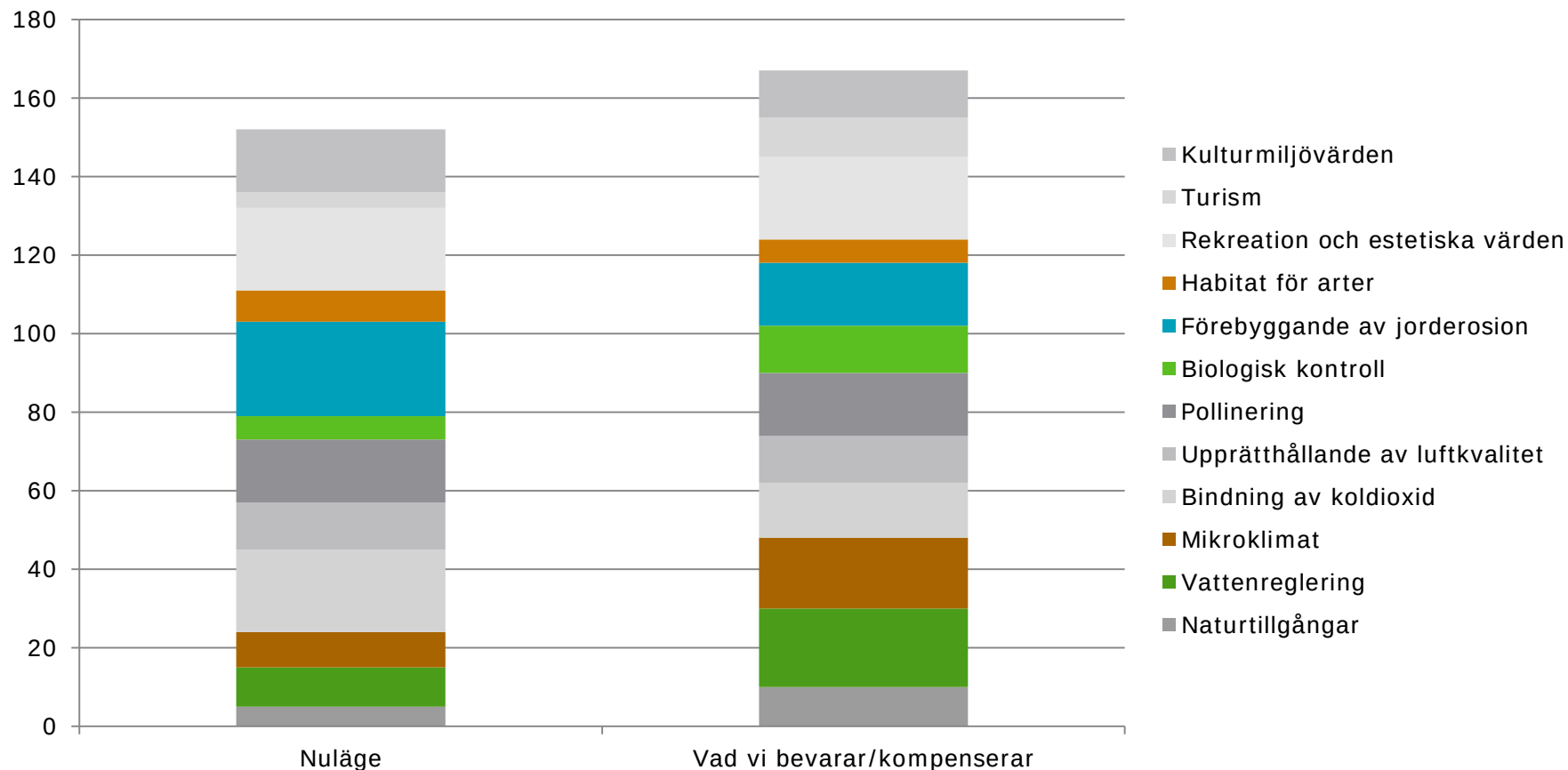
Rekreation och estetiska värden

Aktiviteter:

- Rätt placering av byggnaden
- Tillgängliggöra tomten med stråk och platser
- Fågelholkar

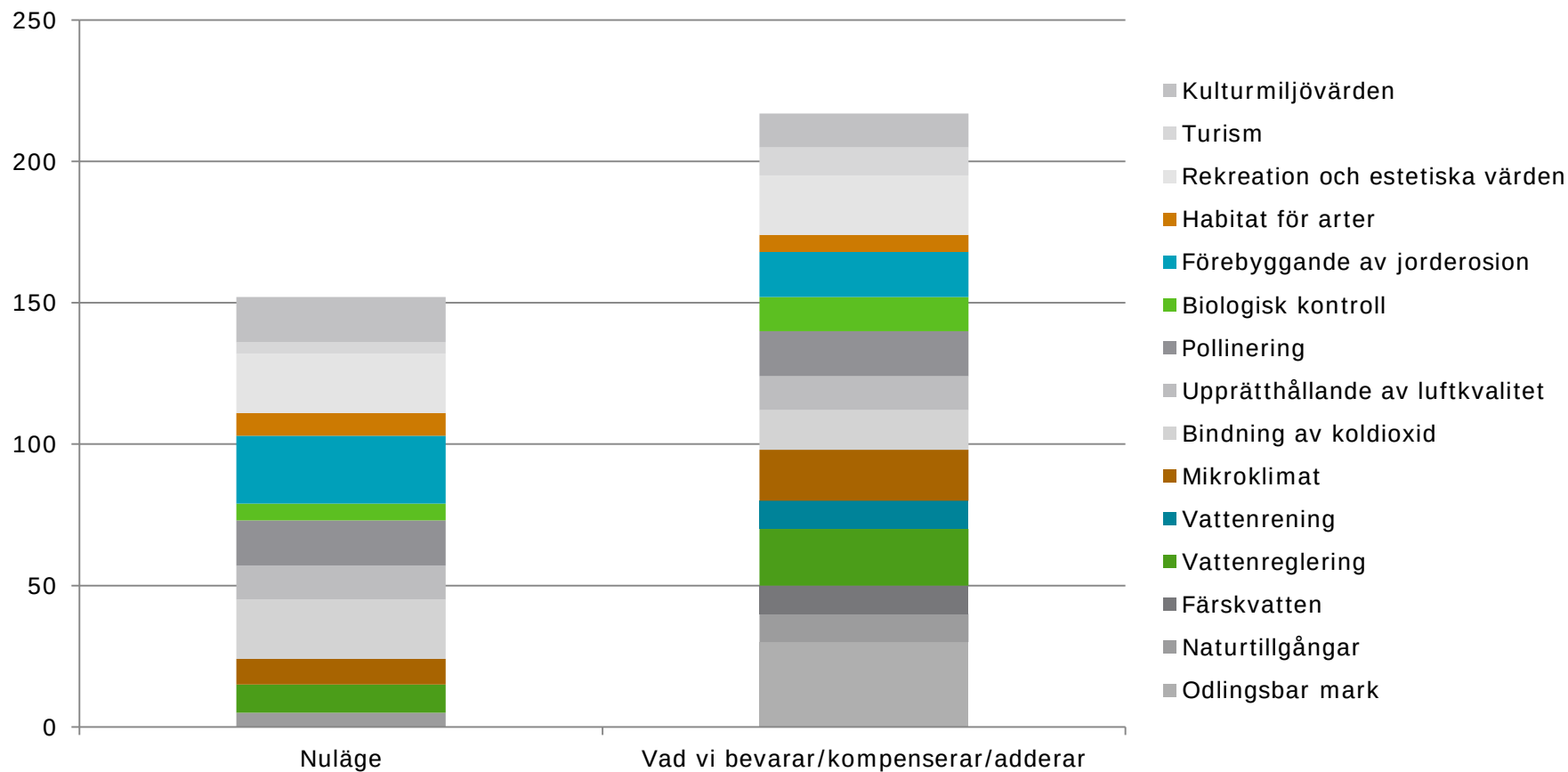
Nuläge i jämförelse med vad vi bevarar/kompenserar

Ekosystemtjänster vi adderar

Summering av studien vid Dr Allards gata

Fördelar med verktyget

- Vi konkretiserar begreppet ekosystemtjänster
- Möjlighet att leda och styra
 - Marken får inte köpas om vi inte kommer över 100%
- Intern utbildning
- Intern erfarenhetsåterföring
- Dialog!

- Fokus på uppföljning
- Få delar av verktyget använt i vår förvaltningsorganisation
- Mer fokus på klimatanpassningsåtgärder
- Fortsätta att förfina verktyget

